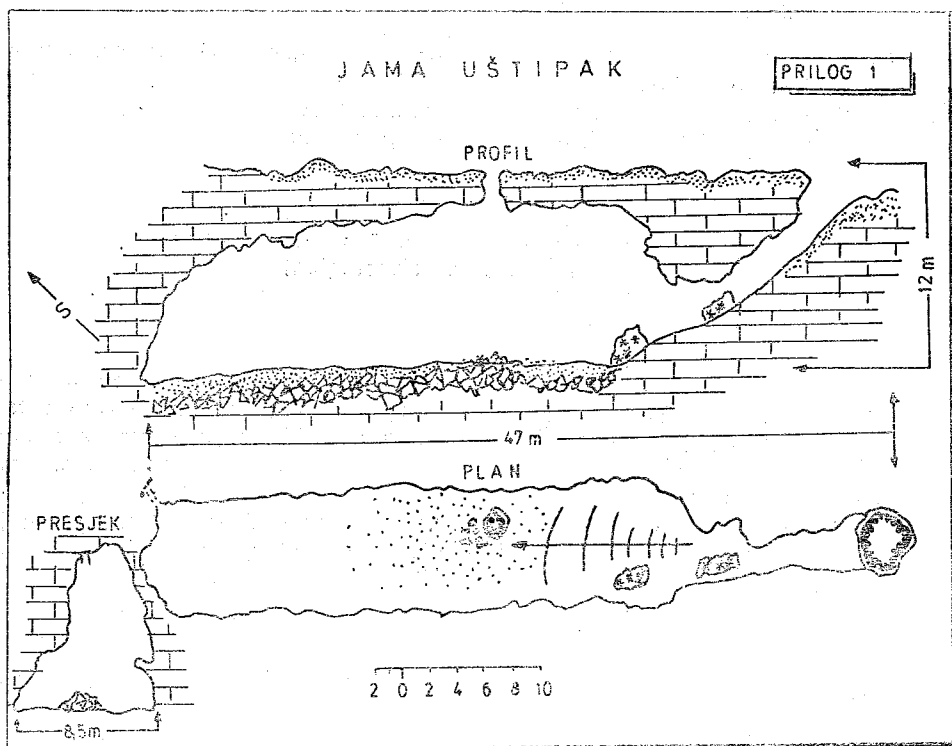

PEĆINE UŠTIPAK I SUŠICA

Pripadaju kategoriji prostih pećina. Izgrađene su na sjevernom obodu Dabarskog polja. Sušica je na 505 m apsolutne visine, uz samu ravan polja, neposredno pored stalnog vrela Vrijeke, najsnažnijeg i najvažnijeg u Dabarskom polju. Pećina Uštupak nalazi se u predjelu Tolinovih brda ispod Vlačuge na 1050 m apsolutne visine, na krečnjačkom platou, što se diže okomito iznad sela Hatelja. Izgrađene su u gornjokrednim senonskim sedimentima. Razvijeni su u krečnjačkoj faciji i predstavljeni su pretežno masivnim i jako karstifikovanim krečnjacima, svijetlosive do tamnosive i bijele boje. Krečnjaci su veoma čisti sa visokim sadržajem CaCO_3 . Intenzivno su izrasjedani i u paketu navučeni preko flišnih sedimenata, koji su u ravni Dabarskog polja.

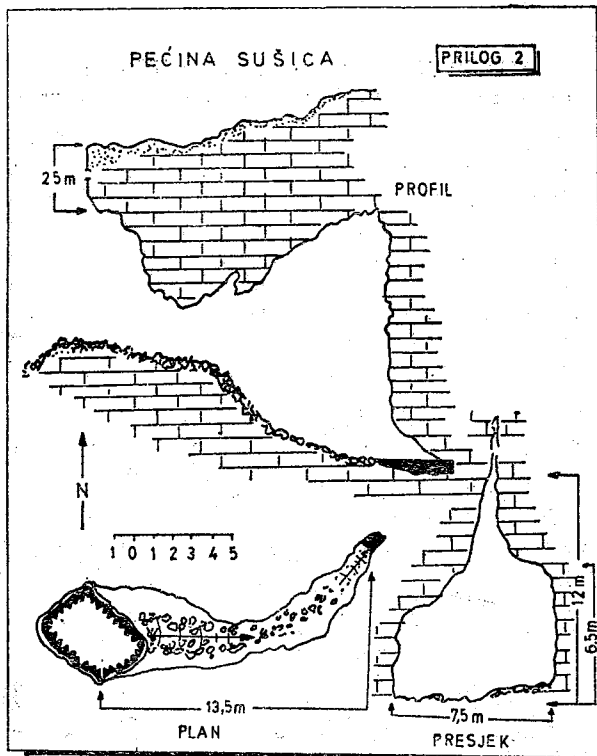
Pećina Uštupak pripada najvišem hipsometrijskom nizu obodnog dijela Dabarskog polja. Obzirom na hidrografsku funkciju, pećina Uštupak spada u grupu suvih pećina. Sušica je izgrađena uz samu ravan polja i pripada najnižem hipsometrijskom nizu. Za razliku od pećina duž južnog obodnog dijela Dabarskog polja, koje su ponorske Sušica je obzirom na njenu hidrografsku funkciju, izvorska pećina.

Ulaz pećine Uštupak je sa zapadne strane i nepravilnog je oblika. Širina mu je 5, a visina 3 m. Otvor je predisponiran rasjedom pravca sjeveroistok-

-Jugozapad. Pored glavnog, javlja se još jedan sekundarni otvor. Glavni otvor nastavlja od ulaza koso položenim kanalom, koji završava prostranom dvoranom. Dvorana je blago nagnuta ka jugoistoku. Duga je oko 45 m, a visina tavanice je oko 12 m. Na najvišem dijelu, dvorana sekundarnim otvorom završava na površini. Ovaj otvor je eliptičnog oblika. Prostrano dno dvorane prekriveno je moćnim ali i prilično humiziranim rastresitim slojem.

Dvorana je nastala kombinovanim hemijsko-mehaničkim radom i naknadnim intenzivnim urušavanjem duž isprepletanih dijaklaza. Donji horizont dvorane pokriven je urušenim materijalom, a ovaj glinovitim i rastresitim materijalom, koji je dobrim dijelom nanijet, za vrijeme korišćenja pećine kao skloništa za stoku. Na završnom dijelu ulaznog kanala održavaju se tokom godine naslage zrnastog snijega. Prilikom ispitivanja pećine, aprila 1985. godine, zatečena su dva sniježna stuba, od kojih je onaj bliži glavnoj ulaznoj strani bio visine preko 1 m. Naneseni snijeg tokom zime kroz oba otvora, a zbog specifičnih mikroklimatskih uslova održava se i ljeti (prilog 1).

Otvor pećine Sušice je predisponiran vertikalnom pukotinom, koja se nastavlja na otvor uviše u vidu zjapeće. Ima oblik nepravilnog konusa. Širina otvora je 7,5 m, koji uviše nastavlja konusno 5,5 m i prelazi u oko 30 m dugu zjapeću pukotinu. Visina proširenog ulaznog dijela iznosi 6,5 m. Ulazni kanal nakon 10 m, laktasto povija i nastavlja u proširenje, koje je predisponirano ukrštenim rasjedom. Ima izgled dvorane, čija je visina oko 9 m. Završava sifonskim kanalom, koji je ispunjen vodom. Nivo vode u kanalu varira i direktno zavisi od padavina u neposrednom zaleđu. Pećina ima funkciju povremenog